

Bygningspræmiering Hallisgård

28. maj 2019

På vegne af de historiske foreninger i Lejre: Velkommen til Jer alle.

Dette er en dag, vi har set frem til, fordi vi nu genoptager en vigtig del af vores formål, for vi er jo ikke kun historiske foreninger.

Vi skal også arbejde for en god bygnings- og landskabskultur. Det gør vi bl. a. ved at kommentere, når der er høringer, der berører bevaringsværdige kulturmiljøer. I den gamle Hvalsø Kommune stod vi også for en bygningspræmiering. Det gjorde vi også i den gamle Bramsnæs Kommune. Her gled præmieringen over i kommunalt regi, men med foreningens medvirken.

På den baggrund var det tanken, at bygningspræmieringen skulle fortsætte i kommunalt regi men med foreningernes aktive medvirken efter kommunesammenlægningen. Derfor indstillede vi præmieringen i foreningsregi.

Der kom da også en ordening op at stå ad åre, men det lykkedes at blande en præmiering af bygningskulturen sammen med en ”energipris”. Der skulle også tages hensyn til kreative og innovative tiltag på energiområdet. Derved udelukkede man reelt vores 27 fredede bygninger og begrænsede mulighederne betydeligt for mange af de bevaringsværdige. Man satte sig midt imellem to stole. Ordningen smuldrede da også. Ellers stor respekt for energibesparelser.

Derfor har vi nu genoptaget ordningen i foreningernes regi. Vi gør det for at belønne den gode indsats, og selvfølgelig også i håbet om at den må smitte.

Vi har indkaldt forslag gennem bladet Lethrica af to gange. Blandt de indkomne forslag har der i vores lille bygningspræmieringsudvalg været fuld enighed om at pege på Hallisgård.

Hallisgård er en gammel slægtsgård. Den blev fredet efter ejers begæring i 1984 inklusive den fine gårdsplads. Motiveringen var, at gården fremstod helstøbt og besad stor autenticitet med mange fine detaljer, oprindelig ruminddeling og en unik spisestue.

Kære Finn og Hanne.

I købte gården i 1987. I ville gerne bo på landet og have heste. Det kom I så til. Hallisgård er stadig med sine 42 ha et aktivt landbrug. I -87 så den helt bestemt ikke ud som i dag. Det ydre er vi mange, der husker. Det indre har jeg set på jeres fotos. Det så ikke godt ud.

I havde ikke personligt håndværksmæssige forudsætninger for at gå i gang med de meget omfattende restaureringsarbejder. Alligevel kløede i på med frisk mod med bistand fra arkitekter og håndværkere og i høj grad også med eget arbejde.

I fik lån, lidt fondsstøtte og ellers måtte i selv betale. I fik rettet bygningen op ud imod vejen. I fik renoveret indvendigt. I fik installeret et ventilationsanlæg. Det er besværligt at åbne vinduerne, når man har forsatsvinduer. Her var det nok maskinmesteren, der kom op i Finn.

For illustrere detaljeringsgraden. I havde problemer med plads til de rigtige hasper bag forsatsvinduerne, men ellers har I genbrugt alt hvad der kunne – hasper, beslag også det fine gamle glas. Sidst men ikke mindst har I fået tækket, så det er en lyst at se derpå. I kom også til at erfare, at der er mange overraskelser, når man restaurerer gamle huse, og de er ikke altid positive, men altid

dyre. Billigere bliver det ikke, når bygningerne er fredede. Slots og Kulturstyrelsens ambitionsniveau er højt, og nogle gange kan det være vanskeligt at forene det med beboernes ønske om fx en rimelig placering af badeværelset.

Det at bo i en fredet bygning er både et privilegium og en forpligtelse. Det er en privat beboelse og samtidig en del af vores fælles kulturarv. Det er en udfordrende opgave. I har løst den på bedste vis, selv om jeg jo også er klar over, at der er en del mere I gerne vil nå. Det omfattende daglige vedligehold klarer I naturligvis selv - som at spække og kalke, male og tjære. For Jer er det blevet en livsstil. "Her bliver vi boende for altid!"

Det er en kunst at forene en flere hundrede år gammel ejendom med en nutidig menneskeværdig bolig og samtidig kunne bevare den oprindelige atmosfære. Det har I formået til fulde.

Hermed vil jeg overrække Jer årets bygningspræmieringspris. I har så rigeligt fortjent den. I er med til at bevare en vigtig del af vores fælles kulturarv. Tak for det. Det er af betydning for os alle. Jeg håber, at Jeres gode eksempel vil smitte.

Bent Gottfredsen

Bent Gottfredsen taler for Finn og Hanne ved overrækkelsen af bygningspræmieringsprisen